העידן המטאבולי, או כיצד חזה פדריקו מנואל פראלטה ראמוס את האינטרנט בעזרת ביצה

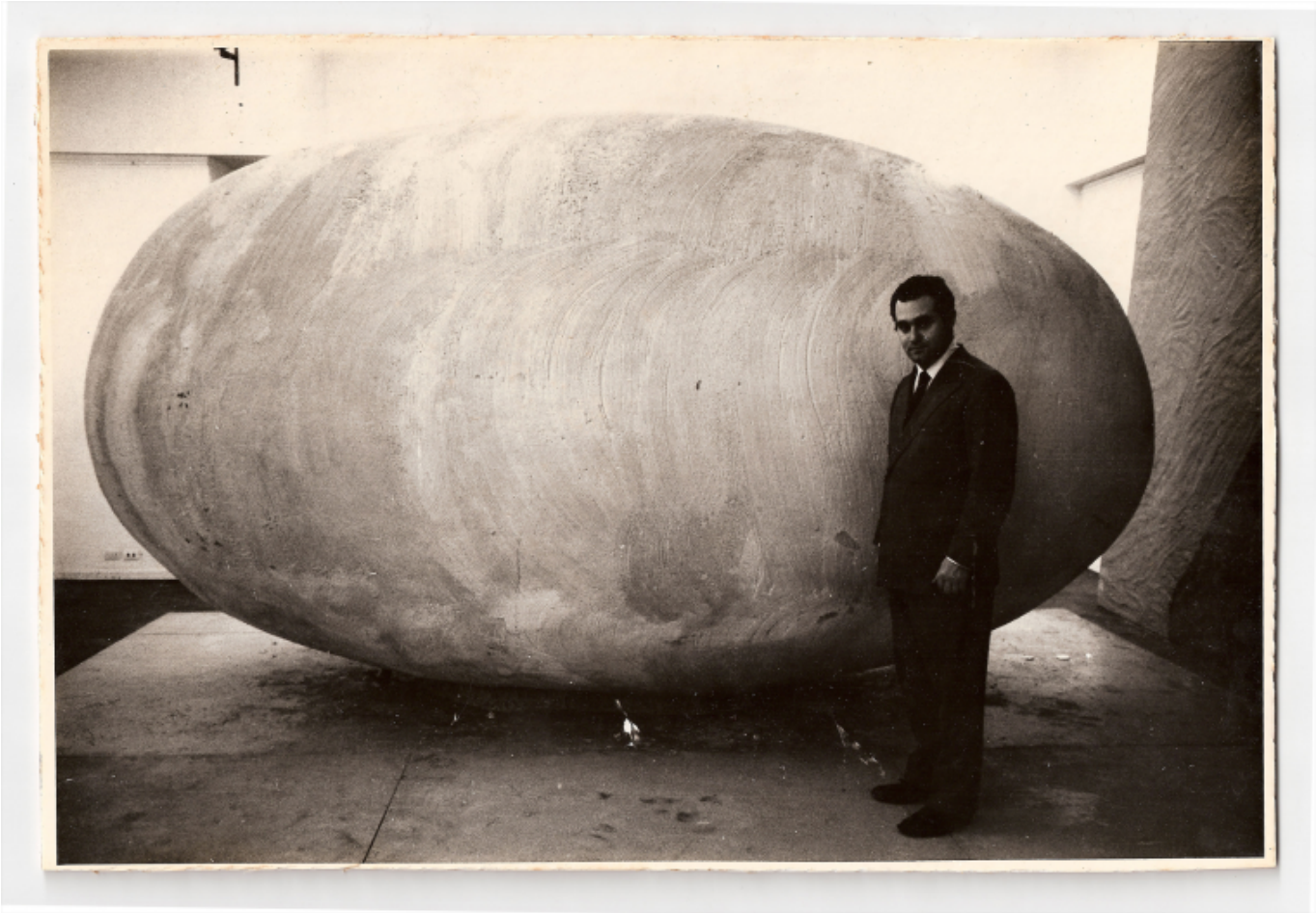
הייתכן שיצירת אמנות דמוית ביצה ניבאה את האינטרנט? עלמה מיקולינסקי כותבת על "העידן המטאבולי", תערוכה באצירת צ'וס מרטינז המוצגת במוזיאון לאמנויות לאטינו-אמריקניות בבואנוס איירס.

ביקורת מאת עלמה מיקולינסקי נובמבר 27, 2015

בראשית הייתה הביצה. בכניסה לתערוכה "העידן המטאבולי", שנאצרה בידי צ'וס מרטינז (Martínez Chus) במוזיאון לאמנויות לאטינו-אמריקניות בבואנוס איירס (MALBA), עומדת גרסה משוחזרת של הפסל*אנו הנמצאים בחוץ* (Nosotros afuera) משנת 1965, יצירה האמן של חשובה הארגנטיני פדריקו מנואל פראלטה (Federico Manuel Peralta Ramos) (1939-1992). חשובה המילה מאשר יותר מדויקת אולי מיתולוגית המילה ,דמוית ,הענקית והעבודה מאחר הביצה, הייתה עבודתו האחרונה של פראלטה ראמוס לפני שהכריז על פרישתו מעולם האמנות. הפסל המקורי הוצג פעם אחת בלבד בתערוכה בבואנוס איירס, בה אף זכה במקום הראשון. אך ההצלחה הייתה קצרת ימים, ופסל הגבס החל להתפורר עוד לפני סגירת התערוכה. גרסאות אחרות טוענות שהאמן עצמו הרס אותה1. עבור האוצרת חשיבות העבודה היא מעבר לאוטוביוגרפיה של האמן. היא טוענת שהפסל, שהיא קוראת לו בפשטות "הביצה", ניבא את האינטרנט ובעיקר את האופן הבלתי לינארי והבלתי היראכי שבו הכול מתחבר עם הכול ברשת - מפרסומות לרעיונות, מטקסטים פילוסופיים לממים. מרטינז כותבת:

"כמו הקישור, הביצה מהווה מונומנט סמלי לקיצם של כל הקווים הישרים, צורה סגלגלה שמכילה בתוכה ערב רב של אנרגיות גליות הנמצאות בתנועה מתמדת, והיא מייצרת מערכים של קישוריות בין חומרים אורגניים, סמליים, אסתטיים וסמנטיים: מקור החיים עם לוגיקה חדשה. הביצה והקישור משתייכים לאותה משפחה. שניהם מציעים אופנים שונים לגלישה בין משמעויות הדברים.2"

Federico Manuel Peralta Ramos junto a su obra Nosotros afuera, 1965..png

[1]פדריקו מנואל פראלטה ראמוס ליד פסלו ״אנו שנמצאים בחוץ״ (Afuera Nosotros)
1965. באדיבות המוזיאון לאמנות לאטינו-אמריקניות בבואנוס איירס

התערוכה קטנה אך שאפתנית, ובה שמונה עבודות של אמנים שהיו פעילים משנות השישים של המאה הקודמת ועד היום. חלק מהעבודות נטועות עמוק בתרבות הוויזואלית העכשווית, כמו החשפניות והבוקרות הסקסיות של פטרה קורטרייט (Petra Cortright). ממוחשבת גרפיקה באמצעות שיוצרו גיחוך עד מלאכותיים פסטורליים נופים של רקע כנגד המרקדות עבודות אחרות, כמו עבודת הווידאו*קומפלקס המשרדים של פופובה-ליסיצקי*של ג'ון רפמן (Rafman Jon), חוזרות בזמן כדי לבחון כיצד התשוקות האוטופיות של המודרניזם משתלבות באסתטיקה של חללי משרדים.

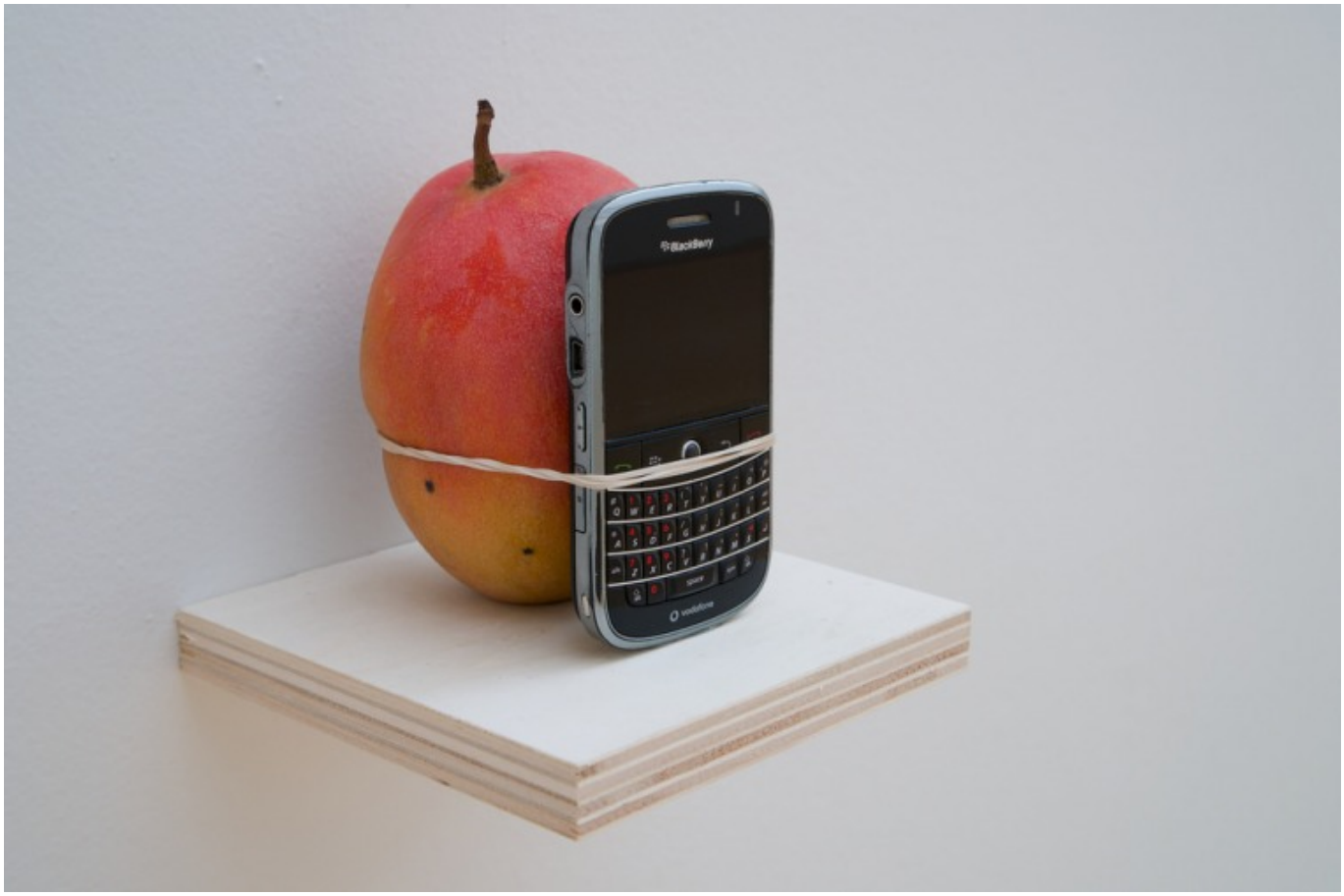
[2] Petra-Cortright.jpg

[3]פטרה קוטרייט. ויקי בעמקי ספרינג ואלי
2012. באדיבות המוזיאון לאמנות לאטינו-אמריקניות בבואנוס איירס

כל העבודות חולקות תכונה משותפת - הן בו בזמן מעמיקות כמו גם לגמרי מטופשות. העבודה החביבה עלי היא*תראו כמה גדול המנגו הזה* , של ווילפרדו פרייטו (Prieto Wilfredo), שבה פרי מנגו מחובר למכשיר בלאקברי בגומייה. אני עדיין מנסה להחליט האם לפנינו בזבוז של מנגו עסיסי או הצהרה מלנכולית על הקטגוריות המשתנות של האנושות כאשר קנה מידה אינו מוגדר באמצעות השוואה אל הגוף האנושי אלא דרך הטכנולוגיה בה אנו משתמשים. מרטינז מספרת לנו שאחרי שפראלטה ראמוס חדל מעשיית אמנות הוא ניצל את כספי מלגת גוגנהיים שקיבל כדי לערוך ארוחת ערב מפוארת, ובילה את ימיו בשרבוטים של אקסיומות על פיסות נייר אותן היה משאיר לחבריו – משפטים כגון "האמינו בעולם הבלתי נראה, מעבר לרחוק ולקרוב", שמצלצלים ריקים ומלאי פאתוס בו בזמן. עקרון זה של השתטות מעמיקה והעמקה מטופשת, שפותח לדרגת שלמות על ידי פראלטה ראמוס, התפשט לכל מקום – אנחנו נמצאים במרחק של הקלקה אחת מחשבון האינסטגרם שלגראמפי החתולה הזועמת [4].

[5] Wilfredo Prieto, Look at the Size of this Mango

[6]ווילפרדו פרייטו. תראו כמה גדול המנגו הזה
2011. באדיבות המוזיאון לאמנות לאטינו-אמריקניות בבואנוס איירס

בשבועות שלאחר ביקורי בתערוכה חזרתי שוב ושוב אל אתר האינטרנט שלה, שהוא חלק בלתי נפרד מהתערוכה ולדעתי הצד החזק ביותר שלה. יצאתי מהתערוכה מלאת אנרגיה, נרגשת מהעבודות המצוינות המוצגות בה ומהשימוש מלא ההשראה שמרטינז עשתה בקישור ככלי אוצרותי, אך במבט לאחור בחירותיה נראו יותר מעורפלות מאשר מדויקות. כל אחת מהעבודות שנכללו בתערוכה – גם הטובות ביותר שביניהן – ניתנת להחלפה בעבודות אחרות המתארות את אותו עיקרון. אפילו הביצה, שהייתה כל כך חיונית לאופן חשיבתה של האוצרת, הוצגה כעבודה מרכזית וכנקודת זינוק תיאורטית בתערוכה קודמת שמרטינז אצרה, שנקראה "אנו ש[הנמצאים]בחוץ", בחלל התצוגה אי-פלקס (flux-e) בניו יורק3. הייתי אומרת שזהו העניין – ניסיון להאיר תכונה מסוימת של התרבות שלנו בה כל דבר וכל אחד ניתנים להחלפה זה בזה, כמו גם עדות לעוצמת התזה של מרטינז – אלמלא קיומו של אתר האינטרנט [7]. החיים הווירטואליים של התערוכה מציגים רמה של ספציפיות, גם בתוכן וגם בצורה, שהייתה חסרה בתערוכה עצמה. כעת אני חושבת שהאופן הטוב ביותר לחוות את התערוכה אינו ביקור במוזיאון אלא באינטרנט. לדוגמה, מבנה האתר: כל המידע – תיאוריות, ביוגרפיות של האמנים והעבודות, רעיונות מרכזיים – מוצג בדיאגרמה מורכבת שבמרכזה דימוי של הביצה. כל מסלול שנבחר, כל כיוון או חץ שנחליט ללכת בעקבותיו, באנגלית או בספרדית, יחזיר אותנו אל עקרון המטאפורה הקונקרטית של התערוכה, אל האליפסה של הביצה ואל זרימת הקישורים. אנו גולשים מבעד למשמעות הדברים, לעומת הניסיון להעמיקק, ועוברים מקישור אחד למשנהו בתנועה מעגלית, חוויה שאינה אפשרית בתערוכה הממשית.

[8] Jon Rafman. Popova-Lissitzky Office Complex, 2013

[9]ג'ון ראפמן. קומפלקס המשרדים של פופובה-ליסיצקי (צילום מתוך וידאו)
2013. באדיבות המוזיאון לאמנות לאטינו-אמריקניות בבואנוס איירס

בטקסט האוצרותי המצוין שכתבה, מרטינז מעמידה את מערכת העצבים הפריפרית של התמנון – מסתבר ששלושה רבעים ממוחו של התמנון ממוקמים בשמונה הזרועות – כמודל חדש של חשיבה מעבר לעידן השיפוט. האתגר הגדול ביותר וההרפתקה שהתערוכה מציעה הם לצפות באמנות כאילו היינו תמנון – לשפוט מבלי להישען על מנגנוני השיפוט הישנים, לחשוב ללא מערכת עצבים מרכזית, להחליק, להיות בתנועה מתמדת מבלי להיות שטחיים. אינני יודעת אם זה אפשרי, אבל לעולם לא אוכל עוד קלמרי מטוגן.

תערוכת "העידן המטאבולי" מוצגת במוזיאון לאמנות לאטינו-אמריקניות בבואנוס איירס, ארגנטינה, בין 11.09.2015 ל-15.2.2015

1. [10] http://www.malba.org.ar/laerametabolica/teoria/?lang=en
2. [11] http://www.malba.org.ar/en/evento/la-era-metabolica/
3. [12] http://www.e-flux.com/program/we-the-outsiders/

Source URL: http://tohumagazine.com/he/article/%D7%94%D7%A2%D7%99%D7%93%D7%9F-%D7%94%D7%9E%D7%98%D7%90%D7%91%D7%95%D7%9C%D7%99-%D7%90%D7%95-%D7%9B%D7%99%D7%A6%D7%93-%D7%97%D7%96%D7%94-%D7%A4%D7%93%D7%A8%D7%99%D7%A7%D7%95-%D7%9E%D7%A0%D7%95%D7%90%D7%9C-%D7%A4%D7%A8%D7%90%D7%9C%D7%98%D7%94-%D7%A8%D7%90%D7%9E%D7%95%D7%A1-%D7%90%D7%AA-%D7%94%D7%90%D7%99%D7%A0%D7%98%D7%A8%D7%A0%D7%98-%D7%91%D7%A2%D7%96%D7%A8%D7%AA-%D7%91%D7%99%D7%A6%D7%94

Links
[1] https://tohumagazine.com/sites/default/files/Federico%20Manuel%20Peralta%20Ramos%20junto%20a%20su%20obra%20Nosotros%20afuera%2C%201965..png
[2] http://tohumagazine.com/he/file/petra-cortrightjpg-0
[3] https://tohumagazine.com/sites/default/files/Petra-Cortright_0.jpg
[4] https://www.instagram.com/realgrumpycat/?hl=en
[5] http://tohumagazine.com/he/file/wilfredo-prieto-look-size-mango
[6] https://tohumagazine.com/sites/default/files/Wilfredo-Prieto_0.jpg
[7] http://www.malba.org.ar/laerametabolica/
[8] http://tohumagazine.com/he/file/jon-rafman-popova-lissitzky-office-complex-2013
[9] https://tohumagazine.com/sites/default/files/Jon-Rafman_0.png
[10] http://www.malba.org.ar/laerametabolica/teoria/?lang=en
[11] %20http://www.malba.org.ar/en/evento/la-era-metabolica/
[12] http://www.e-flux.com/program/we-the-outsiders/